

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 20Csp/524/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518205840
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Beňák
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2020:7518205840.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Lukášom Beňákom v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, proti žalovanej: S. K., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. T. H., N. Y. X/XXX, o zaplatenie 1.148,75 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1.264,40 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 978,14 € od 01.09.2018 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanej s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

IV. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 29.01.2018 žiadal zaviazat' žalovanú na zaplatenie sumy 1.148,75 € s príslušenstvom.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel dňa 17.12.2012 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 2.000,- €. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaná si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nespĺnila, preto žalobca vyhlásil dňa 21.09.2015 úver za predčasne splatný. Žalovaná je z toho dôvodu ku dňu 31.08.2018 povinná zaplatiť žalobcovi dlžnú istinu v sume 1.148,75 €, dlžné úroky z istiny do 31.08.2018 vo výške 1.210,97 €, zmluvný úrok vo výške 24,50% ročne zo sumy 1.148,75 € od 01.09.2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 1.148,75 € od 01.09.2018 do zaplatenia, bankové poplatky v sume 14,65 € a náhradu trov konania.

3. Dňa 14.01.2019 došlo tunajšiemu súdu podanie žalobcu, ktorým oznámil súdu, že žalobca Poštová banka, a.s. ako postupca postúpil pohľadávku na postupníka - spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s., na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018. Zároveň spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. vyjadrila súhlas so vstupom do konania na strane žalobcu. Nato súd Uznesením zo dňa 08.02.2019 č. k. 20Csp/524/2018-129 pripustil, aby do konania na miesto žalobcu Poštová banka, a.s. vstúpil ako žalobca BENCONT COLLECTION, a.s.

4. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 01.09.2019 sp. zn. 20Csp/524/2018 výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 170,61 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 170,61 € od 01.09.2018 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobcu zamietol (pre rozpor úrokov z dobrými mravmi) a výrokom III. vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že výška odplaty - dohoda o úroku je v rozpore so zákonom (§ 53 ods. 6 Obč. zák.) a v rozpore s dobrými mravmi, preto považoval zmluvu za bezúročnú. Z tohto dôvodu priznal žalobcovi len rozdiel istiny a zaplatených splátok úveru žalovanou a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5. Žalobca rozsudok proti výrokom II. a III. napadol odvolaním. V odvolaní žalobca vytkol napadnutému rozsudku výlučne nesprávnosť spôsobu právneho posúdenia otázky platnosti/neplatnosti dojednania strán o výške úroku v úverovej zmluve. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že úrok vo výške 24,50 % ročne je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka a poukázal na to, že v čase uzavretia úverovej zmluvy nebola výška dohodnutých úrokov nijako limitovaná. Vo svojej argumentácii upriamil pozornosť predovšetkým na nevyhnutnosť posudzovať výšku úroku v kontexte aj ďalších faktorov, napr. inflácia, riziká, úspory, výška úveru, doba splatnosti úveru a iné. Výška úrokov odzrkadľuje tiež skutočnosť, nakoľko rizikové sa banke javí poskytnutie úveru, pričom, čím bude dlhšia doba splácania a čím bude nižšia bonita klienta, tým vyššiemu riziku sa banka vystavuje, že úver, ktorý poskytla, nebude splatený. Namietal, že ak súd chcel zaujať takýto záver o neprimerane vysokej sadzbe zmluvných úrokov, mal tak urobiť po dôkladnom dokazovaní a detailnom odôvodnení rozsudku, nestačí na uzavretie záveru o prípadnej neplatnosti dojednej výšky dohodnutých zmluvných úrokov len odkaz na priemernú výšku úrokových sadzieb v danom období. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011, z ktorého vyplýva, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol taký úrok, ktorý by štvornásobne až päť a pol násobne prevyšoval obvyklú úrokovú sadzbu, čo ale nie je tento prípad.

6. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 22.04.2020 sp. zn. 11Co/280/2019 zrušil rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a vo výroku o trovách a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pri určení hranice podstatného prevýšenia odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, nemožno podľa úvahy odvolacieho súdu ponechať stranou ani skutočnosť, že s účinnosťou od 1.9.2014 je na základe odkazu v novelizovanom ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka najvyššia prípustná výška odplaty už konkrétne ustanovená vykonávacím predpisom. V tomto smere odvolací súd akcentoval, že hoc túto novú úpravu, exaktne určujúcu nákladový strop, nemožno na posudzovaný prípad aplikovať, treba ju však mať pri interpretácii na vec sa vzťahujúcej normy bezpochyby na zreteli. Pokiaľ priemerná ročná percentuálna miera nákladov pri obdobnom úvere alebo pôžičke v danom prípade predstavuje podľa zverejnených štatistických údajov 20,90 %, v prípade aplikovateľnosti citovanej právnej úpravy na posudzovaný prípad by zákonný limit ročnej odplaty (teda RPMN úveru) zodpovedal dvojnásobku tejto hodnoty a činil by 41,80 %. Už len z toho je evidentné, že predstava súdu prvej inštancie o nezákonnosti (tiež amorálnosti úroku) vo výške 24,50 % ročne za situácie, keď spolu s inými nákladmi predstavovala RPMN úveru 34,36%, a teda úverová zaťaženosť žalovanej neprevýšila predstavu zákonodarcu o nákladovom strope, sama o sebe nemôže obstať.

7. Súd nariadil vo veci pojednávanie dňa 09.07.2020, na ktoré sa nedostavil žalobca, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil a žiadal pojednávať v jeho neprítomnosti. Nedostavila sa žalovaná, ktorá svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila, pričom predvolanie na pojednávanie jej bolo riadne doručené. Vychádzajúc z § 180 CSP súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

8. Po zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach je tak predmetom sporu suma istiny vo výške 978,14 €, dlžné úroky z istiny do 31.8.2018 vo výške 1.210,97 €, zmluvný úrok vo výške 24,50% ročne zo sumy 1.148,75 € od 1.9.2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 978,14 € od 1.9.2018 do zaplatenia a bankové poplatky vo výške 14,65 €.

9. Podľa ust. § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

10. Súd vykonal dokazovanie listinami založenými v spise a zistil tento skutkový stav:

11. Žalobca so žalovanou uzavrel dňa 17.12.2012 zmluvu o úvere, dostupná pôžička (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 2.000,- €. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaná si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnila, preto žalobca vyhlásil dňa 21.09.2015 úver za predčasne splatný. Žalovaná je z toho dôvodu povinná zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v zmysle žalobného petitu a náhradu trov konania.

12. V prejednávanej veci žalobca so žalovanou uzavrel dňa 17.12.2012 Zmluvu o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ak ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský. Z predloženej zmluvy je evidentné, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu, vrátane jej zmluvných podmienok, ktoré sú vopred pripravené. Sú pripravené žalobcom bez účasti druhej strany, teda spotrebiteľa, pre vopred neurčený široký okruh spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Ide o formulár zmluvy s vopred pripravenými podmienkami, v ktorej sa len vyplňajú potrebné údaje. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovanou na základe Zmluvy o úvere uzavretej dňa 17.12.2012, je vzťahom občianskoprávnym a táto zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a § 52 a nasl. Obč. zák.

13. Vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá platne, odplata neodporuje zákonu (§ 53 ods. 6 Obč. zák.) a zároveň dohoda o úroku je v súlade s dobrými mravmi v zmysle právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, má žalobca nárok na zaplatenie zvyšnej dlžnej istiny úveru vo výške 978,14 €. Súd v tomto smere tiež poukazuje na odôvodnenie odvolacieho súdu uvedené v bodoch 10 - 14 zrušujúceho uznesenia. Zároveň žalobcovi prináležia bankové poplatky vo výške spolu 14,65 €, ktoré sú uvedené v aktuálnom stave úveru (za 1. upomienku na úverovom účte zo dňa 02.03.2015 - 10,- €, za poplatok za Upozornenie pred výzvou zo dňa 03.09.2015 - 1,15 € a za Výzvu na splatenie úveru s príslušenstvom zo dňa 21.09.2015 - 3,50 €) a sú riadne špecifikované. Zároveň zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z. v čase uzavretia zmluvy.

14. Žalobca sa tiež domáhal zaplatenia zmluvného úroku z istiny do 31.08.2018 vo výške 1.210,97 € a zmluvného úroku vo výške 24,50% ročne zo sumy 1.148,75 € od 01.09.2018 do zaplatenia.

15. V tomto smere dáva súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí (vy)riešil otázku zmluvných úrokov a ich (ne)priznania v prípade predčasného zosplatenia úveru. Dôvod prečo veriteľovi nepriznať zmluvné úroky až do zaplatenia videl v tom, že „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojedania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojedanie, ktorým sa dlžník -spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojedanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.“

16. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia zároveň Najvyšší súd skonštatoval, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Z uvedeného je zrejmé, že zmluvný úrok z dlžnej istiny prináleží veriteľovi len po dobu trvania zmluvy.

17. V kontexte vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preto žalobcovi prináležia zmluvné úroky z dlžnej istiny len po dobu trvania zmluvy. V danom prípade právny predchodca žalobcu úver predčasne zosplatnil ku dňu 21.09.2015. Doba trvania zmluvy bola dohodnutá na obdobie 36 mesiacov odo dňa podpísania zmluvy. Zmluva bola uzavretá dňa 17.12.2012 a jej konečná splatnosť nastala dňa 17.12.2015. Dlžná istina ku dňu zosplatnenia predstavovala sumu 1.148,75 €, vyčíslený zmluvný úrok predstavoval sumu 204,53 €, čo je zrejme z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 21.09.2015 (č. I. 6 spisu).

18. Zmluvy úrok vo výške 24,50% ročne zo sumy dlžnej istiny 1.148,75 od 22.09.2015 (deň nasledujúci po dni mimoriadne zosplatnenia úveru) do 17.12.2015 (konečná splatnosť zmluvy) predstavuje sumu 67,08 €.

19. V zmysle uvedené preto žalobca má nárok na zaplata zvyšku dlžnej istiny vo výške 978,14 €, vyčíslených zmluvných úrokov ku dňu predčasného zosplatnenia úveru vo výške 204,53 €, zmluvného úroku 24,50% ročne zo sumy dlžnej istiny ku dňu predčasnej splatnosti úveru vo výške 1.148,75 od 22.09.2015 do 17.12.2015 vo výške 67,08 € a bankových poplatkov vo výške 14,65 €, spolu sumu 1.264,40 € (978,14 € + 204,53 € + 67,08 € + 14,65 €). V prevyšujúcej časti z dôvodov vyššie uvedených (bod 14 -15 odôvodnenia) súd žalobu zamietol.

20. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Obč. zák.).

21. Podľa ust. § 3 Nariadenia platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

22. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto má nárok aj na zaplata úroku z omeškania. Žalobca požadoval úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne z dlžnej sumy od 01.09.2018 do zaplata. Tento úrok si však žalobca nevyčísil v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, keďže žalobca požadoval vyšší úrok z omeškania (5,25%) ako mu prináleží (5%). V zmysle uvedeného preto súd žalobcovi priznal zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 978,14 € od 01.09.2018 do zaplata a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

23. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa ust. § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

25. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu proti neúspešnej žalovanej, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanej. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. O nároku na náhradu trov (prvoinštančného) konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní úspešný len čiastočne (čo do zaplatenia sumy 170,61 € + 1.264,40 €) a neúspešný v časti vyčíslených zmluvných úrokov ku dňu 31.08.2018 a zmluvného úroku po zosplatnení a v menšom rozsahu (38,35%) ako žalovaná (61,65%), ktorej však žiadne trovy nevznikli, preto súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 2 rovnopisoch.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).